Humanist

1 april 1979
34e jaargang nr. 7
Tweewekelijkse uitgave van
het Humanistisch Verbond
Postbus 114, Utrecht
Tel. (030) 31 81 45

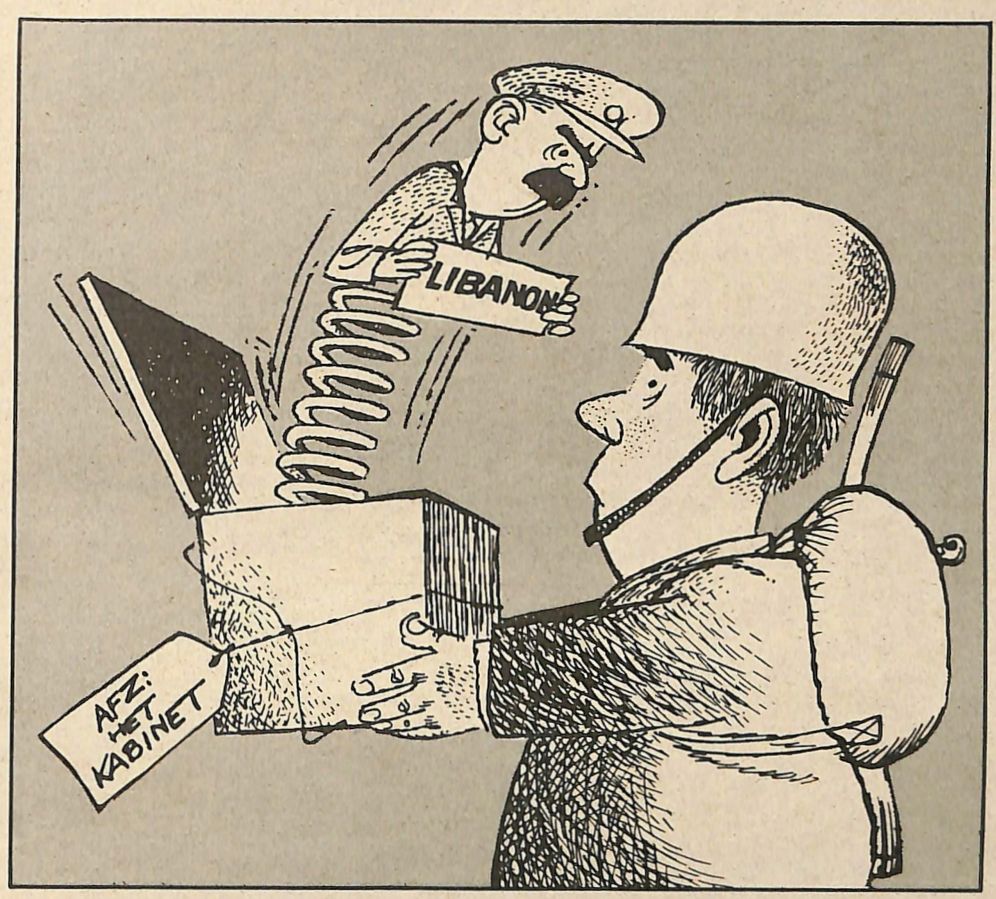

recht op zelfbeschikking kwam in de klem

vredesmacht als tinnen soldaatjes naar Libanon

Vanaf het moment dat een telegram aankondigde, dat het kabinet bereid was het nederlandse VN-bataljon in Zuidlaren (met enkele ondersteuningseenheden) deel te laten nemen aan het werk van de VN-vredesmacht in Zuid-Libanon, heeft de dienst Humanistische Geestelijke Verzorging bij de strijdkrachten (HGV) zich op de daaruit voor haar voortvloeiende konsekwenties bezonnen.

Raadsman naar Libanon

Niet de minst belangrijke daarvan was de vraag of er, naast de representanten van de konfessionele geestelijke verzorging, ook een humanistisch raadsmen mee zou moeten naar Libanon. Een vraag die – hoewel niet gemakkelijk voor een kleine dienst met (een soms pijnlijk) gebrek aan mankracht – positief werd beantwoord. En wel met als voornaamste reden dat een dienst HGV, die immers haar bestaansgrond vindt in de solidariteit met mensen in de krijgsmacht, juist ook hier de mogelijkheid moet scheppen voor de uitgezonden militairen om met persoonlijke problemen of in (onverhoopte) geestelijke nood bij een vertrouwensman te kunnen aankloppen.
Besloten werd dan ook dat een ,,raadsman van het eerste uur'', Henk van Sandwijk (met Tunesië-ervaring en franstalig), met het bataljon zal meegaan. Vooralsnog moet dit geschieden voor een periode van maximaal drie maanden, waarna op grond van zijn ervaringen de wenselijkheid en mogelijkheden van een eventuele verlenging door de dienst HGV nader zullen worden bezien.
We denken daarbij ook dat onze humanistische inbreng, waarin zelfbeschikking van mensen zo belangrijk is, van groot belang kan zijn. Juist in een situatie waarin die zelfbeschikking, door de nood gedwongen, op een laag pitje staat.
Dit vormt dan ook het centrale thema van dit artikel en daarom moet ons ook het volgende van het hart.

Humanisten hebben de roep van degelijkheid in denken en werken. Ze hebben ook de roep van ,,lastigheid'' en soms ,,doordrammerigheid'', juist in die situaties waarin onnodig en onnozel aan het recht op zelfbeschikking van mensen wordt getornd of voorbijgegaan. Daar waar mensen worden verschoven of het tinnen soldaatjes zijn.
En dat gebeurde, toen ,,Den Haag'' de beslissing nam dat er op korte termijn naar Libanon moest worden gegaan. Wat zagen we gebeuren? Zonder tijdige inschakeling van het parlement nam het kabinet haar principe-besluit om aan de vredesmacht in Libanon het VN-bataljon in Zuidlaren ter beschikking te stellen. Dat was 12 januari. Wat er in de weken nadien gebeurde is in de pers en in de andere media breed uitgemeten.
Het ergste was dat een overheid uit politieke motieven zo over menselijke motieven heen kan walsen; hier in het bijzonder van de dienstplichtige en vrijwillig dienende militairen.
Een politieke beslissing in Den Haag joeg als een vloedgolf van militaire instrukties naar het noorden: Assen en Zuidlaren werden konsentraties van menselijke onzekerheid, paniek en niet zelden ontreddering. Militairen van hoog tot laag werden in een soort vakuüm geplaatst, waarin de instruktie-golf wel af en toe zeer hoog opsloeg.
Onder druk van politiek Den Haag werden noodzakelijke stations te snel gepasseerd of andere te snel bereikt. Te snel gepasseerd werden: de rechtsgrond van de dienstplichtige militairen, grondigheid van de selektie-procedure, toepassing van het beroep op de wet gewetensbezwaren, formele inschakeling van alle hulpverleners met inbegrip van de geestelijke verzorging. Te snel bereikt werden: dienstbevel en Nieuwersluis. Voor een groot aantal dienstplichtige militairen werd ,,Libanon'' een ondoorzichtige stroom van ongerijmdheden. Niet voorbereid op zijn VN-taak, noch mentaal noch geestelijk, werd hij ineens gekonfronteerd met politieke doeleinden, waar hij emotioneel niet de tijd voor kreeg noch had gekregen zich die eigen te maken. Eer hij daar aan toe was kunnen komen, was hij de speelbal gewor-

(vervolg op pag. 2)

IN DIT NUMMER

jongerenweekend ..... pag. 3
humanisme en de arabische wereld ..... pag. 4
IHEU-nieuws ..... pag. 5
verbonds-nieuws ..... pag. 6
kultuur: derde wereldschrijver ..... pag. 7

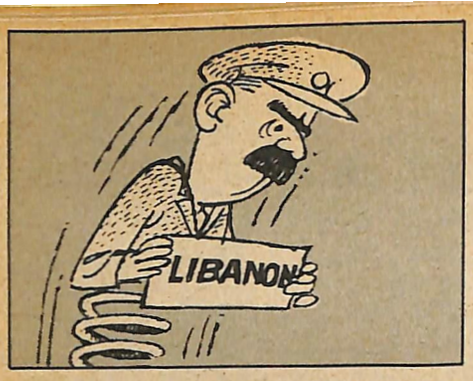

den van een partij paniekvoetbal tussen een klub verontruste ouders en dito politici.

Vakbonden

In zo'n situatie mag Jan Soldaat anno 1979 van geluk spreken dat er soldatenvakbonden zijn: de AVNM en de VVDM. Want het zijn vooral die bonden geweest die de tegen-informatie op gang brachten: via enquêtes die aantoonden dat een aantal maten zich overrompeld en gepakt voelde; die ook aantoonden dat velen onder hen het, op z'n zachtst gezegd, niet vanzelfsprekend vonden dat dienstplicht-Nederland ook Libanon-plicht inhield.
Het zijn ook die bonden geweest die (soms) ingedutte politici op hun taak wezen en die een brug sloegen tussen verontruste ouders en de politieke partijen. Het zijn ook met name de bonden geweest die de rechtsgrond van dienstplichtigen hebben verdedigd of verhelderd. Geholpen door bezorgde juristen van binnen en buiten de eigen gelederen. Ook toen enkele dienstweigeraars in Nieuwersluis belandden, waren het weer de bonden die fel protesteerden.

Raadsman in Drente

Onze raadsman in Drente, Wil Gerards, stond voor de vraag: wat te doen nu het zelfbeschikkingsrecht van een aantal militairen zó, als gevolg van de veel te grote politieke voortvarendheid in Den Haag, tussen wal en schip dreigde te raken. Hij kon als humanist maar één ding doen: zich warm lopen voor de bescherming van het recht op zelfbeschikking! En hij kreeg zijn handen meer dan vol: vooral met jongens die bang werden vanwege zoveel verbaal geweld, wier slapende gewetensnood ruw werd wakker geschud bij het vooruitzicht misschien toch daadwerkelijk – zij het dan in het kader van een vredesmacht – de trekker te moeten overhalen, die niet meer wisten waar ze aan toe waren. Gerards kreeg echter niet alleen zijn handen vol, maar werd ook voorwerp van een aantal misverstanden die, hoewel hopelijk nu voor een deel rechtgezet, toch niet alleen voor de humanistische kronieken dienen te blijven bewaard.

Hij kreeg het verwijt te horen als zou hij alleen maar ,,weigeraars'' willen helpen. De werkelijkheid was dat hij, hoewel *principieel* voor ieder beschikbaar, *praktisch* werd gedwongen zijn tijd te verdelen over de grote toeloop van noodgevallen.
Het verwijt werd ook gehoord als zouden de humanisten anti-VN-in Libanon zijn. Een *konkreet politieke* stellingname waarover een humanistisch raadsman zich als zodanig in zijn funktie van *geestelijk* verzorger niet zal uitlaten.
Ook werd kwalijk genomen, dat hij zowel in het openbaar als in de kring van militairen wees op de weg waarlangs recht gevonden kon worden. Hoeveel misverstanden woorden (kort, krachtig, onvolledig weergegeven soms) via de publiciteitsmedia ook kunnen oproepen, de intentie was om duidelijk te maken dat er in Nederland zaken spelen die mensen in hun recht op zelfbeschikking konden bedreigen. Daar ging het om en om niets anders!

Drievoudige ervaring

Waar het ons ook in de toekomst om zal blijven gaan, is het recht op zelfbeschikking van mensen. Als dat wordt aangetast of bedreigd (in dit geval door een kabinetsbeslissing en door de futloosheid van politici die tenslotte nog een parlementair debatje afdwongen, maar de aangerichte schade niet ongedaan konden maken, noch hun principes – t.a.v. vrijwilligheid – in daden omzetten), dan zullen wij opnieuw trachten dit tegen te houden of te bevechten.
In dat opzicht liggen Drente en Zuid-Libanon vlak naast elkaar.

En zo zal ,,Libanon'' voor ons humanisten, nu al minstens voortleven als een drievoudige ervaring:
– een ernstig beroep op onze daadwerkelijke solidariteit met mensen in de krijgsmacht;
– een waarschuwing voor politieke beslissingen waarin het menselijk gezicht ontbreekt;
– een vergrote waakzaamheid vanwege het feit dat in Nederland een op zichzelf respektabel politiek ideaal onnodig in spanning kan worden gebracht met een grondrecht van mensen: dat van de zelfbeschikking.

joos sinke en frank spoelstra (resp. hoofdraadsman en ass. hoofdraadsman van de strijdkrachten).

Humanist
Eindredakteur: Hes van Huizen
Gedrukt op kringloop-papier bij Brouwer Offset b.v., Utrecht.
Redaktie-adres:
Humanistisch Verbond,
Oude Gracht 152, 3511 AZ Utrecht
of Postbus 114, 3500 AC Utrecht.
Telefoon: 030 - 31 81 45.
Abonnementsprijs voor niet-leden: *f* 20,– per jaar t.n.v. Humanistische Pers, postgiro 58, Utrecht.

C. H. Schonk, **,,Humanisme, ook uw kijk op het leven?''**
Een beschrijving in eenvoudige, heldere taal van de principes van het humanisme en de humanistische kijk op het leven. Te bestellen door storting van *f* 10,70 op gironummer 58 t.n.v. Humanistische Pers te Utrecht, met vermelding van ,,boekje Schonk''.
Op 3 april zal de heer Schonk in de zendtijd van De Vrije Gedachte geïnterviewd worden over zijn boek. Televisie Nederland 2 om 23.00 uur.

mijn dode

De radiouitzending van het H.V. een paar weken geleden over Humanistische uitvaartbegeleiding in Groningen, bracht me weer eens het allernaarste voorval in gedachten, dat we ooit in onze bejaardenclub hebben meegemaakt.

Jaren geleden kwamen zich twee dames aanmelden voor onze vrijdagmiddagclub. Alleraardigste mensen, die me vertelden, dat ze al veertig jaar op dezelfde trap woonden. Ze hadden, zoals dat heet, elkaars kinderen geboren zien worden, ze hadden beiden hun man verloren, zodat er tussen die twee een enorme band was ontstaan. En dat in een tijd, waar iedereen alleen maar een voornaam schijnt te hebben.
Het beviel ze goed op de club, ze kwamen trouw en natuurlijk gingen ze mee met de autobustocht in 't prille voorjaar, die deze keer langs molens voerde en voor de laatste thee-stop aanlegde in Noordwijk.
In de toiletruimte, vlak voor 't weggaan, maakte ik nog een praatje met een van de twee dames, ze liep voor me naar de bus, viel op de treeplank en was dood. Dat constateerde tenminste een politie-agent, die op zijn beurt weer een ambulance waarschuwde. Intussen legden we haar op straat met een plaid over haar heen.
Iemand moest mee, om haar met de ambulance naar een gebouwtje te brengen, waar ze op een soort brancard werd neergelegd. Dat heb ik gedaan, terwijl mijn vriendin bij de bus bleef, om de andere mensen wat te kalmeren. Toen de dode vrouw was neergelegd, kon ik haast geen afscheid van haar nemen. Ik had het gevoel, dat het een beetje ,,mijn dode'' was. Ik trok haar kleren recht en aaide haar nog eens over haar wang. Toen bracht een politie-auto me weer naar de bus terug.

De familie woonde niet in Amsterdam en om de een of andere reden, die ik nu niet meer weet, kon ik er ook niet heen, zodat ik ze, nadat ze natuurlijk door de politie gewaarschuwd waren telefonisch op de hoogte bracht, van wat er precies allemaal gebeurd was.

De crematie was erg druk bezocht, een aula vol mensen en ik was de vreemde mevrouw, die 't allemaal wist. Na de plechtigheid kwamen de verhalen en de verhalen over ,,tante Leentje'', hoe lief ze geweest was, hoe hartelijk, hoe begrijpend, hoe ze altijd met hun problemen bij haar terecht gekund hadden, hoe wijs ze was en hoe goed ze kon luisteren. Nog geen kwartier ervoor was de kist met tante Leentje, bedolven onder bloemen, gezakt, zonder dat er ook maar één woord van liefde of waardering gesproken was. Mijn dode, zo kil, zonder ook maar een enkel afscheidswoord.

,,Zo wil ik niet de grond in,'' zei een mevrouw voor de Humantische radio, die juist door een dergelijke ervaring tot Humanistische uitvaartbegeleiding gekomen was. Het was me uit het hart gegrepen.
Mijn dode had zeker wat meer warmte verdiend.

ans spigt

tweede weekend op 18-20 mei

eerste HV-jongerenweekend vooral ter kennismaking

Op 10 en 11 maart vond in het Utrechtse Elst een jongerenweekend plaats dat bezocht werd door ruim 70 mensen, in leeftijd variërend van 16 tot 34 jaar. Het was voor het eerst dat een dergelijk weekend werd gehouden. Sommigen die dachten dat zij de enige jongere in het Verbond waren, kwamen erachter dat er gelukkig meer zijn. Veel deelnemers maakten van de gelegenheid gebruik om uitgebreid kennis met elkaar te maken. Er heerste een goede sfeer en de konklusie aan het eind luidde algemeen: zo gauw mogelijk wéér een weekend!

Het weekend ging zaterdagmiddag van start met een inleiding van Rob Tielman. Hij pleitte in zijn betoog voor een blijvend geloof in de veranderbaarheid van de dingen, tegen apathie en kultuurpessimisme. Er liggen voor humanisten in deze tijd veel taken. We moeten kiezen voor pluriformisering. Als jongeren in het Verbond moeten we nagaan waar onze prioriteiten liggen; wat is de fundering van wat we doen?

Thema-groepen

Uit het aanbod van thema's voor dit weekend waren er drie duidelijk favoriet: alternatieve relaties; nieuwe levensstijl en de scheiding van kerk en staat. Over deze onderwerpen is in kleine groepen verder gepraat. Zaterdagavond werd de film 'O, Lucky Man'' gedraaid, een knappe rolprent waarin het maatschappelijk gebeuren kritisch wordt bezien. Daarna volgde een feest, dat een heel eigen bijdrage leverde aan het welslagen van dit weekend.
Op zondag werden in de thema-groepen verder gepraat. Er ontstond toen nog een vierde groep, die zich kennismakingsgroep noemde. Het bleek namelijk dat veel deelnemers een thema hadden gekozen, niet zozeer omdat ze aan dat thema behoefte hadden, maar meer omdat ze naar het weekend wilden om andere jonge humanisten te ontmoeten en het kiezen van de thema's er nu eenmaal bij leek te horen. Achteraf gezien is die behoefte aan verkenning wel begrijpelijk.
Aan opvang van jonge leden is immers nooit veel aandacht besteed. Alleen daarom al is het nuttig om door te gaan met dit initiatief.

Alternatieve relaties

In de themagroep ,,alternatieve relaties'' is vooral vanuit persoonlijke ervaring gesproken over de manier waarop je je leven inricht. Omdat de groep heel verschillende deelnemers telde, van getrouwd en gescheiden tot samenwonend en alleen, ontsponnen zich interessante en soms verhelderende discussies. Aan de orde kwamen punten als de afschaffing van het huwelijk, regelingen via notarissen, maar ook de rol van jaloezie en egoïsme in relaties.
Bij het thema ,,nieuwe levensstijl'' werden vragen gesteld als: wat betekent humanisme voor mij? wat is humanisme? de eigen levenshouding? Wat doe je met waarden en normen?
Er was meer behoefte aan elkaar ondersteunen in deze kwesties dan aan een standpunt-bepaling van een jongerengroep naar buiten. Het thema van de nieuwe levensstijl op zich is dan ook van tafel verdwenen, hieraan bleek geen behoefte te bestaan.
De groep ,,scheiding van kerk en staat'' heeft zich beziggehouden met problemen als persoonskaarten, herstrukturering van het onderwijs, humanistische geestelijke verzorging in inrichtingen en ziekenhuizen, verzuiling, abortus en euthanasie. Men vond onder meer dat de staat zich niet inhoudelijk mag bemoeien met instanties waaraan zij geld verstrekt. Al deze problemen verdienen meer aandacht en de groep is vast van plan die te geven.

Nieuw weekend

Zondagmiddag, na verslaggeving uit de verschillende groepen aan elkaar, werd unaniem het besluit genomen nog vóór de zomer een tweede weekend te houden. Dat zal plaatsvinden in het weekend van 18 tot 20 mei. Het zal wéér plaatsvinden in de jeugdherberg de ,,Eikelkamp'' te Elst (U.), waar we een goede akkommodatie tot onze beschikking hebben. We willen de volgende keer wel op vrijdagavond beginnen. Het weekend zal opnieuw een open karakter hebben, waarbij de deelnemers zelf een thema kiezen. In elk geval komt het thema ,,scheiding van kerk en staat'' terug. Er zal ruimschoots gelegenheid zijn elkaar te ontmoeten. Voor verdere suggesties houdt de organisatie zich aanbevolen. Het lijkt ons raadzaam dat deelnemers zich zo spoedig mogelijk aanmelden in verband met het beschikbare aantal plaatsen. Dat kan door onderstaande bon in te vullen en aan ons op te sturen, met gelijktijdige overmaking van de kosten: *f* 40,– (inklusief de maaltijden). We hopen in mei op een opnieuw suksesvol weekend.

bert boelaars
joost de vries

Voor eventuele nadere inlichtingen bellen naar het Centraal Bureau in Utrecht, vraag naar Leonard of Bert: 030 - 318145. ALLEEN OP MAANDAG- EN DINSDAGMIDDAG!

BON **voor opgave jongerenweekend (opsturen aan Humanistisch Verbond, Jongerenweekend, Postbus 114, Utrecht)**

Hierbij geef ik me op voor het weekend van 18 op 20 mei 1979. De deelnemerskosten ad *f* 40,– maak ik gelijktijdig over op postgiro 19.79.30 van het Humanistisch Verbond, Utrecht, onder vermelding ,,jongerenweekend''.

Naam: .....

Adres: .....

Plaats: .....

Tel.: ..... Leeftijd: .....

Eventuele voorkeur voor 'n onderwerp of andere suggestie(s): .....

.....

.....

humanisten ongewenst in de arabische wereld?

Onlangs is een humanist uit Leiden een toeristen-visum geweigerd voor Saoedi-Arabië. Op het aanvraagformulier werd naar de godsdienst gevraagd. Toen hij duidelijk maakte geen godsdienst te hebben maar humanist te zijn, werd hem te verstaan gegeven toch maar in te vullen dat hij christen was omdat het visum anders geweigerd zou worden.

Omdat de betrokkene het principieel onjuist achtte om zich als christen te ,,vermommen'' ten einde een visum te verkrijgen, werd hem dit noodzakelijke toegangsdokument geweigerd. Op zijn verzoek dit schriftelijk te bevestigen weigerde de ambassade in te gaan.

Kamerkommissie

Terecht is er veel protest aangetekend tegen de niet-jood-verklaringen die veel Arabische landen eisen wil men als Nederlander een visum kunnen krijgen. Het is onaanvaardbaar dat andere landen gaan diskrimineren tussen de ene of de andere Nederlander op grond van ras of levensovertuiging. Uit een rapport van een Kamerkommissie was al gebleken dat die niet-jood-verklaringen op grote schaal door Nederlanders worden afgegeven. Ook bleek dat het in feite christen-verklaringen zijn: een kerkeraad of een bedrijf verklaart dat de betrokkene christen in (en dus geen jood volgens Arabische autoriteiten).
Nu ook humanisten geweigerd blijken te worden, kan men zich afvragen wat de beweegredenen zouden kunnen zijn. Zou dat een gevolg zijn van het feit dat een belangrijk deel van de humanisten jood is, of van de sterke veroordeling van ongodsdienstigheid in de islamitische wereld? We weten het niet omdat men van Arabische zijde weinig mededeelzaam is op dit punt. Eerder al had de internationale humanistische unie tevergeefs tweemaal aan de Egypische ambassade in Den Haag gevraagd wat er waar was van de krantenberichten dat men in Egypte overweegt de doodstraf weer in te voeren voor atheïsten. Nu weigert ook de ambassade van Saoedi-Arabië kommentaar.

Goddelozen

Een feit is wel de toenemende islamitisering in de Arabische wereld, die gepaard gaat met stijgende onverdraagzaamheid ten opzichte van andersdenkenden. In Iran, Pakistan en Egypte zijn regelmatig ekstreme uitspraken te vernemen over de zogenaamde ,,goddelozen''. De gebeurtenissen in Iran zijn bepaald zorgwekkend. De scheiding van kerk en staat is weggevallen en de wetgever wordt tot een soort morele politie die de achterstelling van vrouwen en de vervolging van homoseksuelen ter hand neemt. Van de Iraanse humanisten is sinds de machtsovername niets meer vernomen.
Diegenen die dachten dat de ontwikkelingen in de Arabische wereld ons onberoerd zouden laten, kunnen nu beter weten. Middels de visum-aanvrage kunnen Arabische landen nu ook gaan diskrimineren tussen Nederlanders onderling. Het is de taak van de Nederlandse overheid te protesteren als andere landen een soort tweederangs Nederlanders gaan invoeren. Bovendien blijkt hoe noodzakelijk het is dat ook het Humanistisch Verbond wordt betrokken bij het overleg dat de minister van Binnenlandse Zaken voert met de kerken over de registratie van de levensbeschouwing op de persoonskaarten. Het HV heeft tegen die registratie ernstige bezwaren omdat daardoor de persoonlijke levenssfeer wordt aangetast. Tot nu toe is Wiegel nog steeds niet op ons herhaald verzoek ingegaan.
Het wordt de hoogste tijd dat ook humanisten zich geruggesteund mogen weten door de Nederlandse overheid als zij door derden gedikrimineerd worden.

rob tielman

petitie pleit voor herziening ivm strafbaarheidsstelling pe

Volgens ons wetboek van strafrecht zijn alle seksueel getinte kontakten met jongeren onder de zestien jaar strafbare feiten. De afgelopen tijd wordt echter regelmatig de vraag opgeworpen of een leeftijdsgrens voor seksueel kontakt noodzakelijk is en of deze de jeugd zelfs niet eerder bedreigt dan beschermt. Momenteel is een herziening van deze wetgeving in voorbereiding. De regeringsadvieskommissie-zedelijkheidswetgeving zal hiertoe in de loop van dit jaar een advies indienen.

Drie organisaties, Humanistisch Verbond, Coornhertliga en N.V.S.H. alsmede radiopastoor Ds. Klamer die zich vanuit verschillende invalshoek met o.a. de zedelijkheidswetgeving bezighouden, hebben besloten tot uitgeven van een petitie, gericht aan regering en parlement. Deze petitie wordt voorgelegd aan een groot aantal organisaties en personen die er op enigerlei wijze bij zijn betrokken om een brede maatschappelijke ondersteuning te verkrijgen voor de dekriminalisering van seksuele kontakten van kinderen.
De initiatiefnemers zijn van oordeel dat de huidige strafbaarstelling niet gehandhaafd mag worden, omdat kinderen dienen te worden beschermd tegen ongewenste en schadelijke toenadering. De bestaande strafbaarstelling is voor de bescherming van het kind echter niet het juiste middel, daar deze meer een bedreiging vormt voor de geestelijke gezondheid van de jeugd dan een bescherming hiervan.
Tegen deze strafbaarstelling voeren de initiatiefnemers de volgende bezwaren aan:

● De strafbaarstelling heeft betrekking op elk seksueel kontakt met een jongere beneden zestien jaar, door wie ook gepleegd. Zij maakt geen onderscheid tussen een deze jongere opgedrongen kontakt en een door de betrokken partners gewenst intiem samenzijn. Hierdoor leidt elk seksueel kontakt van een persoon beneden zestien tot een strafbaar feit. Dit betekent een belemmering van de vrijheid van deze jongeren om door henzelf gewenste kontakten aan te gaan. De strafbaarstelling bedreigt bovendien ouders en andere opvoeders die positief staan tegenover een seksueel kontakt van hun kinderen. Deze situatie is hoogst ongewenst. Seksuele kontakten van personen in genoemde leeftijdsgroep komen regelmatig voor. Het wetenschappelijk onderzoek heeft nooit tot de konklusie geleid dat deze kontakten op zich schadelijk zijn.

● Ook voor de noodzakelijke bescherming van het kind tegen ongewenste toenadering en eventuele nadelige gevolgen hiervan is de bestaande straf-

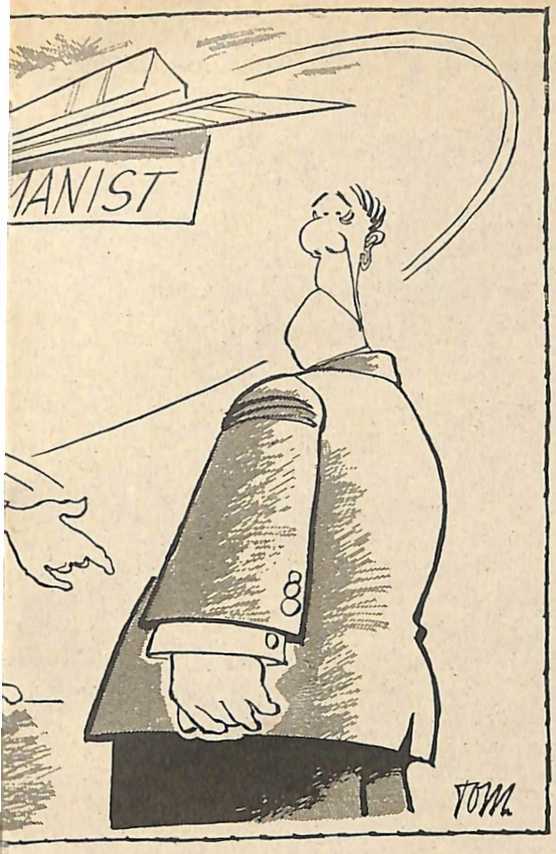

berichten uit de iheu-kommissie

IHEU organiseert zomerschool

Net als de kledingindustrie in dit koude jaargetij al denkt aan de luchtige zomerkollektie, is de IHEU-kommissie druk bezig met het organiseren van internationale bijeenkomsten die hartje zomer zullen plaatsvinden. Zo is de kommissie al lang bezig met de voorbereidingen voor de Zomerschool, een humanistische kursus, waaraan dertig mensen uit Nederland, België en Duitsland tussen de 25 en 35 jaar zullen meedoen met als hoofdthema ,,Individu in de Maatschappij''. Deze kursus vindt plaats van 8 t/m 13 juli in de Internationale School voor Wijsbegeerte, Amersfoort.
Een andere zomerse IHEU-aktiviteit is de dialoog tussen marxistische en niet-marxistische humanisten die in augustus in Dubrovnik zal plaatvinden. Het thema zal zijn: ,,Humanistische Vooruitzichten en Wetenschappelijke Voorspellingen''.

Naarmate de IHEU meer bekendheid krijgt, ontvangen wij ook meer verzoeken om informatie, al of niet over mogelijk lidmaatschap, van allerlei humanistische groepen, waaronder ook enkele die zich internationale organisaties noemen.
Zo blijkt er in Barcelona een groep van ongeveer vijftig leden te bestaan, ,,Monda Humanista Konvivado'' (Esperanto voor Mondiaal Humanistisch Samenleven) waarmee wij nu korresponderen. Op onze vraag wat zij vonden van de plannen van hun regering om alle Spaanse onderdanen, ook buiten-kerkelijke, een kerkelijke belasting op te leggen, antwoordden zij dat ze dit ,,pragmatisch wel konden aanvaarden'' omdat het geld voor sociale doeleinden aangewend zou worden. Verder zeiden ze ook nog dat, als dit niet verplicht werd gesteld, bijna niemand bereid zou zijn om de kerk financieel te steunen. De meeste Spanjaarden zouden, volgens hen, toch al niets meer voor godsdienst voelen, en geen idealen of geestelijke behoeften hebben.
Uit Italië bereikte ons de beginselverklaring van ,,New Humanist Movement'', waarvan het eerste punt luidt: ,,Alle mensen zijn mensen van God'' en het laatste (nummer 51): ,,Als mensen niet zonder oorlog kunnen leven, moeten toekomstige oorlogen met stokken uitgevochten worden''. Het is misschien erg onaardig van me om juist deze punten er uit te lichten, want bij de overige zijn er een heleboel waar iedereen het best mee eens kan zijn. Maar over het algemeen zijn de ideeën van deze beweging fundamenteel verschillend van de onze, omdat de initiatiefnemers het humanisme niet zien als een alternatief voor de godsdiensten en omdat zij een politieke partij willen vormen.
Goeds nieuws is dat de Israel Secular Association zich gaat aansluiten bij de IHEU. Dit is een groep die veel steun nodig heeft bij haar strijd voor de scheiding van staat en religie. Verder willen ook humanisten in Luxemburg, verenigd in de ,,Union Radical-Humaniste Luxembourgeoisse, IHEU-lid worden. Tijdens het laatste internationale kongres in Londen, vorig jaar, hadden wij al kennis gemaakt met enige zeer aktieve vertegenwoordigers van deze twee organisaties.
Nog iemand die graag kontakt met ons wil onderhouden, is William Henry Young, oprichter van ,,The Society of Evangelical Agnostics'' in Californië, een vereniging met ongeveer driehonderd leden over de hele wereld. Hun doel is om via publicaties ,,het evangelie van het agnosticisme te verbreiden als alternatief en tegengif voor de irrationele culten en stromingen die zekerheden beweren te bieden waar helemaal geen bewijzen voor zijn''. Het gebruik van het begrip ,,evangelie'' klinkt ons in dit verband wel wat vreemd in de oren, maar Young vindt dat een voortreffelijke term voor ,,de goede, blijde boodschap'' en hij voert daar klinkende argumenten voor aan.

Tenslotte nog dit: jonge mensen die geïnteresseerd zijn in eventuele deelname aan de Zomerschool kunnen zich voor inlichtingen wenden tot IHEU, Oudegracht 152, Utrecht; tel. 030-312155.

nettie klein

zedelijkheidswetgeving iofilie

baarstelling niet het eerst aangewezen middel. In de eerste plaats laat zij de betrokkenen geen of onvoldoende ruimte om zelf deze problemen naar eigen goeddunken op te lossen. Bovendien is een deskundige hulpverlening door instellingen in het kader van de geestelijke gezondheidszorg in veel gevallen een beter middel om eventuele problemen op te lossen. De strafbaarstelling vormt voor een adekwate hulpverlening echter een belemmering doordat ze leidt tot geheimhouding, isolement van betrokkenen en doordat strafbaarstelling vaak juist ekstra problemen voor de betrokkenen met zich brengt.
Ten slotte kunnen voor het kind beschermende civielrechtelijke maatregelen worden genomen en kan in gevallen die dermate ernstig zijn dat toepassing van het strafrecht onvermijdelijk is, worden ingegrepen op grond van wetsartikelen in het wetboek van strafrecht die iedereen, ongeacht leeftijd, beschermen tegen ongewenste handelingen.

● Strafbaarstelling leidt meer dan eens tot strafvervolging en tot verhoor van kinderen door politie en justitie. Veelal zijn het juist deze zaken die voor een kind schadelijk zijn. Met name wanneer het ging om een voor het kind belangrijke relatie, aan de instandhouding waarvan het zelf heeft meegewerkt zal strafvervolging dit kind achterlaten met verdriet, verontwaardiging en schuldgevoel. Het verhoren van kinderen versterkt dit effekt. Deze verhoren betekenen voor het kind vaak een beproeving, te meer daar het onderwerp in de zeer intieme sfeer ligt. Het feit dat het beleefde kontakt in de sfeer van misdadigheid wordt getrokken is voor het kind dikwijls schokkend, beangstigend en traumatiserend.

● De strafbaarstelling staat vaak een juiste beoordeling in de weg, wat een afkeurende en geschikte houding van ouders en naaste omgeving van de betrokken kinderen bevordert. Dit doet kinderen dikwijls veel meer schade dan het kontakt zelf ooit zou hebben kunnen doen.

● De strafbaarstelling leidt bovendien tot rechtsonzekerheid en willekeur. De wijze waarop zaken als deze door politie en jusititie worden behandeld verschilt sterk van plaats tot plaats en zelfs van persoon tot persoon. In dit verband kan ook het waarschijnlijk hoge aantal niet-ontdekte gevallen (dark number) genoemd worden. Daardoor wijst ontdekking vaak meer op het toeval dan op de noodzaak tot strafrechtelijk ingrijpen.
Naar oordeel van de initiatiefnemers van de petitie dient de strafbaarstelling zodanig te worden gewijzigd dat bovenstaande bezwaren worden geëlimineerd. In de praktijk zal dit er op neer komen dat het stafrecht op dit terrein zo ver mogelijk wordt teruggedrongen.

KONGRES-VOORSTEL 1

Naar aanleiding van het kongres-voorstel 's-Hertogenbosch betreffende ,,Vredesproblematiek'' het volgende:
Het pre-advies van het hoofdbestuur (Hum. 15-2-'79) besluit met de hoop dat daarmede het voorstel voldoende is overgenomen om het overbodig te maken.
Het pre-advies doorlezende blijkt ,,verontrusting over . . .'' en ,,voornemens tot . . .'' Een nog al vrijblijvende opstelling ten aanzien van een vraagstuk waarvan het voortbestaan van de mensheid mede afhankelijk is.
Als de dienst Hum. geestelijke verzorging denkt aan een *mogelijke* samenwerking via een *mogelijke* sektie vredesvraagstukken van het *voorgenomen* Hum. Studiecentrum, dan zien wij liever het duidelijke standpunt van het Interkerkelijk Vredesberaad wat de verdienste heeft de diskussie openbaar te maken, afgezien of je het er mee eens bent of niet.
Wij zouden dan ook een beroep willen doen op het hoofdbestuur zich voor of tijdens het congres duidelijk uit te spreken over de aangekondigde stellingname in Humanistisch Perspektief en de plannen voor een mogelijke internationale stellingname via het IHEU.
Dan wordt het voorstel van 's-Hertogenbosch niet overbodig, maar kan aanleiding zijn voor een diepgaande diskussie zowel binnen als buiten het Humanistisch Verbond.

gewest friesland H.V.
j. g. de jong (voorz.)

KONGRESVOORSTEL 2

Reaktie van de gemeenschap Leeuwarden op het voorstel ,,H.V. lidmaatschap van vormingsonderwijsdocenten''

Het lidmaatschap van het Humanistisch Verbond is over het algemeen inderdaad een logisch gevolg van de betrokkenheid van de h.v.o.-leid(st)er bij de doelstelling van het H.V.
Het is met dat lidmaatschap als met leefregels: het moet vanzelfsprekend zijn, in volle vrijheid gekozen. Zodra die vanzelfsprekendheid **een eis** wordt, vastgelegd op papier (zoals jullie voorstel) krijgt die eis iets dwingends, wat wij niet humanistisch vinden.
Wij vinden dat je een zo persoonlijke keus als het lidmaatschap van het H.V. niet mag opdringen aan een ander. Dat is in strijd met het humanisme, zoals wij dat in onze h.v.o.-lessen proberen vorm te geven: een humanisme dat de mensen ziet als wezens die zelf hun normen kiezen en gedragspatronen bepalen. Dat betekent ook dat zij niet in gehoorzaamheid kunnen worden onderworpen aan reeds geldende opvattingen en gedragspatronen. – (zie blz. 8 kursusboek H.V.O.).

Wij hopen dat ook H.V.O.-leid(st)ers tot deze mensen mogen blijven behoren en dus vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en in volle vrijheid kunnen kiezen voor een eventuele koppeling van **hun** humanistische levensovertuiging aan het lidmaatschap van het HV.
Feedbackgroep: Marijke Beets – Zuidhorn, Marijke Freeve – Een, Gretha Giezen – Leek, Frouli Louw – Roden, Rien Sikma – Rolde, José Wissema – Zuidvelde.
Kontaktadres: Hilde van der Heide, Eenerstraat 64 in Norg.

GEMEENSCHAPPEN

Op 28 februari werd een nieuwe gemeenschap opgericht en wel de gemeenschap **Haarlemmermeer.** Op de goed bezochte en geanimeerde oprichtingsvergadering werd een bestuur van zeven mensen geïnstalleerd.
Tegelijk heeft het bestuur van de gemeenschap Amstelveen/Buitenveldert naar het aansluitende gebied direkt naast de Haarlemmermeer gekeken en aan de ledenvergadering voorgesteld dat gebied, met de plaatsen Ouderkerk, Uithoorn en Aalsmeer ook onder de hoede van de gemeenschap te brengen. De ledenvergadering ging hiermee best akkoord alsmede met de nieuwe naam, die hierdoor noodzakelijk werd. We spreken voortaan over de gemeenschap **Amstelland en Buitenveldert.**
In een heel ander deel van het land, nl. Zuid-Limburg is het Humanistisch Verbond ook weer tot leven gekomen. De gemeenschap Maastricht kon enige jaren niet aktief zijn omdat er niet voldoende mensen voor het bestuur gevonden konden worden. Alleen Henk Groefsema hield trouw de fakkel brandende. Geleidelijk aan trad er toch weer een bestuursploeg aan, die voortaan het gehele gebied van **Zuid-Limburg** onder zijn hoede neemt. Dat is voortaan dan ook de naam van de gemeenschap aldaar, waar Maastricht uiteraard een deel van is.
Voorts hebben we met vreugde gezien, dat in de gemeenschappen **Amersfoort** en **Heerenveen** de centrale bestuursfunkties, nl. die van voorzitter en sekretaris weer bezet zijn. Voor die wagens staat dus nu weer een goede trekker. Onze grootste zorg vormt op dit moment onze grootste gemeenschap, **Amsterdam.** Kom, Amsterdammers, laat je niet kennen, zorg voor een goed en kompleet bestuur!

Kongres mei 1979

Het kongres van het verbond op 26 en 27 mei a.s. in Hilversum is ook toegankelijk voor belangstellenden. Over de wijze, waarop u een toegangskaart kunt aanvragen vindt u nadere mededelingen in het volgende nummer van Humanist.

HV-weekend in Zeeland

De Zeeuwse gemeenschappen organiseren een voorjaarsweekend op 28/29 april a.s. in de jeugdherberg ,,Bleije Haghe'' in Axel (Zeeuws Vlaanderen).
Rob Tielman spreekt daar over ,,Humanisme en politiek'' en Garmt Stuiveling over ,,Humanisme en literatuur''.
Kosten *f* 30,– p.p., kinderen half geld.
Inschrijven door storting van *f* 10,– p.p., inkl. kinderen, op postgirorekening 55.72.37 t.n.v. Hum. Verbond – Walcheren te Vlissingen. **Gaarne met spoed!**
Wij hopen, dat ook humanisten uit andere delen van het land de Zeeuwse sfeer eens willen komen proeven.

INTERNATIONALE SCHOOL VOOR WIJSBEGEERTE

Enkele belangwekkende kursussen in de komende tijd:
– 28/29 april prof. dr. J. H. v. d. Berg en dr. C. Aalders: **,,Heeft de dieptepsychologie afgedaan?''**
– 12/13 mei, prof. dr. A. J. Nijk: **,,De mythe van de zelfontplooiing''.** In het welzijnswerk staat zelfontplooiing hoog genoteerd. Dit geldt zowel voor werkers in het veld als voor beleidsinstanties. Levert deze keuze een reële doelstelling op voor agogische arbeid, of moet men haar veeleer diskwalificeren als een bedenkelijke ideologie?
Inlichtingen en opgaven bij de administratie, tel.: 033 - 15020.

HUMANISTISCH GROEPSWERK

Vrouwengespreksgroep vrije onderwerpen olv Jenny Zeldenrust en Pam Hobbelman.
1e bijeenkomst: Donderdag 1 maart 20.00 uur. Plaats HV-centrum, Leidsegracht 92 sous. Inl.: 92 07 43, kosten geen.

Koffieochtend olv Corrie Beem en Miep Jongewaard.
Bijeenkomsten: iedere vrijdagmorgen.
Plaats HV-centrum, Leidsegracht 92 sous.
Inl.: 46 00 62, kosten geen.

Gespreksgroep Humanisme olv Han de Vries.
1e bijeenkomst na opgave eind februari.
Inl. en opgaven 18 64 57, kosten geen.

Praatgroep eenzaam of alleen olv Tiny en Roel Zaal.
1e bijeenkomst eind februari na kennismakingsavond.
Inl. en opgave 73 01 49, kosten *f* 75,– voor 10 avonden.

Ontmoetingsgroep olv Hanneke Korteweg.
1e bijeenkomst 26 maart 20.00 uur (2 hele dagen en een lang weekend).
Inl. 79 10 15, kosten *f* 175,—, stud. *f* 125,—.

Ontmoetingsvierdaagse olv Hans Korteweg.
Van vrijdag 4 mei t/m maandag 7 mei.
Inl. en opgave 79 10 15, kosten *f* 175,—.

Trainingsgroep werken met groepen olv Albert Nieuwland.
1e bijeenkomst 30 april (wekelijks).
Inl. en opgave 79 10 15, kosten *f* 100,—, red. mogelijk.

Inlichtingen en folder te verkrijgen bij:
Albert Nieuwland, J. W. Brouwerstraat 18, 79 10 15.
Pam Hobbelman, Pieter Vlamingstraat 18[1], 92 07 43.
Dobby Ferro, Koningshof 18, 99 12 27. Allen te Amsterdam.

Elechi Amadi, schrijver uit de derde wereld

„De voornaamste reden waarom mijn verhalen in het verleden gesitueerd zijn, is dat ik onze kultuur zo puur mogelijk heb willen presenteren."

Elechi Amadi, een Nigeriaanse schrijver, die zojuist met The Slave een trilogie heeft voltooid. De twee voorgaande delen zijn The Concubine en The great ponds. Verschenen in de African Writers Series van de Engelse uitgeverij Heinemann.
De traditionele dorpssamenleving van Oost-Nigeria vormt telkens de achtergrond van Amadi's verhalen. Beschrijvingen van het dagelijks leven monden uit in klassieke tragedies, waarin de goden zich genoodzaakt zien in te grijpen.
Hoofdpersoon in **The Concubine** is Ihuoma, een mooie, nobele vrouw, alom gewaardeerd. Toch treft haar veel leed, want al haar liefdes sterven. De verklaring wordt gevonden in het feit dat Ihuoma de inkarnatie zou zijn van de vrouw van de zeegod, die uit jaloezie al haar minnaars **vernietigt.**

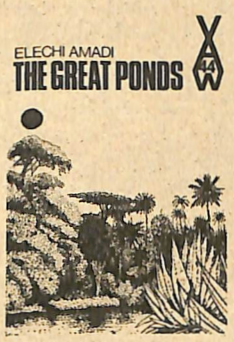

In The great ponds bestrijden twee dorpsgemeenschappen elkaar het recht om het nabijgelegen meer te bevissen. Dat wordt oorlog, een hel, waarin zelfs de beste strijders van beide dorpen het leven laten. Als dan ook nog een ziekte uitbreekt die honderden slachtoffers eist, dan wordt dat uitgelegd als een ingrijpen van de boze goden.
The slave vertelt een vrij gekompliceerd verhaal en is van de drie boeken misschien het moeilijkst te volgen voor een westers publiek dat niet bekend is met de Oost-Nigeriaanse zeden en gewoonten. Amadi weigert namelijk koncessies te doen aan het Europese publiek door bijvoorbeeld de inheemse gebruiken omstandig te gaan uitleggen. Dat zijn werk bij een Engelse uitgever verschijnt, en dat daarmee dus een deel van zijn publiek uit westerlingen bestaat, is zuiver een praktische kwestie. Amadi: „Indertijd hadden we nog geen plaatselijke uitgeverijen die goed werk leverden, d.w.z. die niet alleen een boek uitgaven, maar ook voor de distributie en publiciteit konden zorgen. Je was dus aangewezen op Heinemann, een uitgeverij die veel interesse toonde in Nigeriaanse literatuur.
Maar daar moet wel verandering in komen. Zelfs met de beste wil van de wereld kan Heinemann nog niet onze kultuur volledig appreciëren. Het kan dus voorkomen dat zij iets niet wil publiceren, wat van ons standpunt bekeken een uitstekend manuskript is. En dat is een verlies voor onze literaire wereld hier. Het wordt dus hoog tijd om lokale uitgeverijen te stimuleren.
Wat je ook ziet gebeuren is dat sommige auteurs hun stijl gaan aanpassen aan het westerse publiek. Op zich is dat nog niet eens zo erg, want literatuur is tenslotte „wereldeigendom". Maar toch, als je schrijft moet je zo natuurlijk mogelijk schrijven, ontspannen, niet te veel erover in zitten of een Chinese lezer wel helemaal snapt wat je bedoelt. Dan moet die lezer er maar een beetje voor werken. Als je alles gaat voorkauwen, wordt je werk simpel en goedkoop, en dan verliest de roman veel van zijn charme".
Het geeft bij Amadi's boeken dan ook niet zo veel, als je niet alle gebeurtenissen meteen begrijpt. Veel wordt wel duidelijk uit de sfeer er omheen, of wordt stukjes bij beetjes verteld. En trouwens, is er een betere en aangenamer manier om wat wijzer te worden over het dagelijks leven met al zijn gewoonten en rituelen uit een andere kultuur, dan via de boeken van iemand die daar zelf deel van uitmaakt. En daar bovendien uitstekend over weet te schrijven?

karolien bais

The concubine, The great ponds, The slave, African Writers Series, Heinemann Educational Books Ltd, London respektievelijk nr. 25, 44 en 210.
Vertalingen van boeken uit de derde wereld verschijnen in de serie ***De derde Spreker****, een gezamenlijk project van Uitgeverij Het Wereldvenster en de Novib.*

VERBOND OP RTV

RADIO
ZONDAGS HILVERSUM 1
VAN 9.30 - 10.00 UUR

3, 10, 17 en 24 april 1979
MAGAZINE
Onder redaktie van Piet Brinkman, Riëtte Kuin, Rina Spigt en Casper Vogel.

1 april
MODERNE HEIDENEN
Samenstelling: Piet Brinkman
Presentatie: Rina Spigt

8 april
OVER DROMEN 1
Eerste deel van een serie van vier programma's waarin Jetske Mijs tracht meer duidelijk te maken over de betekenis van dromen.
Presentatie: Rina Spigt.

Genesius begeeft zich buiten de paden

Voor velen is het denken over en omgaan met seksualiteit de afgelopen tien jaar ingrijpend veranderd. Sommigen spreken van bevrijding, anderen van verwildering. Maar de werkelijkheid is vaak anders, zegt theatergroep Genesius.
Vanuit huis, school en kerk wordt ons geleerd dat we ons alleen seksueel mogen uiten als we dat doen binnen een liefdesrelatie en wel tussen man en vrouw. Het is niet toegestaan zich buiten de gevestigde paden te begeven. Zo luidt dan ook de titel van het stuk dat Genesius maakte voor onderwijs, vormingswerk en andere sociaal-kulturele instellingen.
Superseksie-zijn en superseksueel presteren worden in reklame, hitwezen, diskofilm en beeldroman tot idealen verheven. Idealen die we vaak imiteren zonder er bij na te denken. Genesius probeert in haar nieuwe voorstelling deze mechanismen bloot te leggen en ter diskussie te stellen.
Voor belangstellenden: theatergroep Genesius in Groningen, telefoon 050 - 714271.

(ADVERTENTIE)

Er is INSCHRIJVING mogelijk voor de drie-jarige part-time hogere beroepsopleiding voor geestelijk werk – kursusjaar 1979/80 – van de

Stichting Humanistisch Opleidings Instituut

De kursus stelt zich ten doel kursisten op te leiden tot het uitoefenen van het beroep van geestelijk werk(st)er.
Het geestelijk werk houdt in: het begeleiden van enkelingen en groepen bij hun leren ontdekken/verwerken/hanteren van eigen levensvragen en/of moeilijkheden van geestelijke aard. Het beroep omvat twee, op grond van verschillende werkprocessen onderscheiden werksoorten: geestelijke verzorging en geestelijke vorming, inklusief humanistisch vormingsonderwijs.
De werkvelden zijn:
– bejaardentehuis, ziekenhuis, verpleegtehuis, gevangenis, leger;
– vrijwillige plaatselijke geestelijke verzorging en vorming;
– onderwijs voor humanistisch vormingsonderwijs en maatschappijleer.
De struktuur van de opleiding:
– het gemiddeld aantal wekelijkse lessen bedraagt 10;
– de lessen zijn op vrijdag òf zaterdag, en op woensdagavond;
– vanaf het tweede studiejaar dient tenminste 12 uur stage per week gelopen te worden.
Eerst na een intake-gesprek is toelating tot de kursus mogelijk.
Voor inlichtingen en aanmelding: Humanistisch Opleidings Instituut, Ridderstraat 42, Postbus 278, 4100 AG Culemborg, tel. 03450 - 2630.

nipo I

Het Nederlands Instituut voor Publieke Opinie (NIPO) probeert wekelijks onze mening over tal van onderwerpen te peilen namens verschillende opdrachtgevers. Enquêteurs en enquêtrices bezoeken door het gehele land mensen, die een representatief beeld moeten opleveren over wat de gemiddelde Nederlander denkt van kriminaliteit, bankrekeningen en wonderstampot. De vraaggesprekken gaan over de meest uiteenlopende onderwerpen, kennelijk alleen afhankelijk van wat Panorama, het Ministerie van Sociale Zaken of het bruo ,,Blij-Met-Bier-Uit-Blik'' op een gegeven moment willen weten. Begin maart mocht een van onze leden het genoegen smaken door het NIPO te worden ondervraagd. Tot zijn verbazing werd maar liefst twee keer gevraagd naar zijn **kerkelijke gezindte.** De voorgekodeerde antwoorden: RK, Nederlands Hervormd, Gereformeerd, Overige en Geen. Al eens eerder heeft het Humanistisch Verbond het NIPO gewezen op deze vorm van diskriminerende vraagstelling. Het is kennelijk nog niet tot de dove oortjes van de NIPO-bonden doorgedrongen dat we tegenwoordig van **levensovertuiging** spreken.
Of handelt het NIPO in opdracht van de kerk?

nipo II

De NIPO-organisatie kan op nog wel meer punten worden bijgeschaafd. Zo gaat men in tal van vragen uit van de veronderstelling dat de ondervraagde behoort tot een gezin. Bijvoorbeeld: ,,Bent u de laatste jaren weleens met uw gezin op vakantie geweest in Groot-Brittannië?'' Het feit dat 40% van de Nederlanders niet in gezinsverband leeft, heeft de komputer van het NIPO nog niet mogen bereiken. Er worden ook vragen over het inkomen gesteld, zonder dat duidelijk is of bruto dan wel netto wordt bedoeld. Onze informant werd voorts gevraagd hoe hoog het minimum inkomen zou moeten bedragen van een gezin bestaande uit man, vrouw en twee kinderen (ja, in deze volgorde!). De voorgekodeerde antwoordkategorieën lieten niet toe dat men als antwoord een bedrag noemde, hoger dan *f* 447 per week. Deze werkwijze is misschien verklaarbaar als men weet hoeveel een enquêteur bij het NIPO verdient: *f* 8,50 bruto voor een interview dat een uur duurt!

bisschoppen

De bisschoppen Gijsen en Simonis hebben de verkettering van homoseksuelen nieuw leven ingeblazen. Het aantal dat in een geestelijke noodsituatie verkeert, zal hierdoor toenemen. Dit schrijft de vereniging COC in een brief aan de bisschoppen, parochieraden en rk-welzijnswerkers. Volgens de vereniging groeide de tolerantie de laatste jaren en zijn veel homoseksuelen uit hun schuilhoek gekomen. Volgens de brief worden deze mensen door het standpunt van de bisschoppen nu weer geraakt in de kern van hun bestaan. De vereniging vindt het onlogisch dat de bisschoppen wel de homoseksuele aanleg aanvaarden, maar niet het homoseksuele gedrag. Dit roept bij het COC het beeld op dat negers moeten worden geaksepteerd op voorwaarde dat ze blank zijn.

kernenergie

Half februari werd in Genève een konferentie gehouden van een internationale bezinningsgroep over kernenergie. Vooral de invoering van de snelle kweekreactor door landen als Duitsland, Frankrijk en Engeland en de daarmee verbonden opwerking van kernafval waren onderwerp van kritiek. Want terwijl wij in Nederland het kernenergiedebat bijna kunnen voeren alsof er in ons land nog geen kerncentrales zijn, gaat het debat in internationaal verband vooral over de volgende stap in de kernenergie-cyclus: de snelle kweekreaktor.
Tegen de snelle kweekreaktor kunnen zeer ernstige morele bezwaren worden aangevoerd, die niet – of in mindere mate – gelden voor ,,normale'' kerncentrales. Zo zijn deze reaktoren bedoeld om in grote hoeveelheden plutonium te produceren, een stof die buitengewoon giftig is en bovendien geschikt voor het maken van atoomwapens. Het beschermen van de fabrieken – om te voorkomen dat deze stof in handen valt van kwaadwillige elementen (terroristen of regimes) – zal aantasting van burgerrechten inhouden voor alle werknemers en allen die betrokken zijn bij bouw en inrichting van de centrales, transport van splijtbaar materiaal enz. Bovendien zal vrijwel zeker hetzelfde gebeuren met mensen die ervan worden verdacht dat zij kwaad in de zin hebben met plutonium. De verspreiding van atoomwapens over de hele wereld is immers op geen enkele manier meer tegen te gaan wanneer elk land zich een snelle kweekreactor kan aanschaffen. Voor opwerkingsfabrieken geldt daarnaast dat de betrokken werknemers verreweg de hoogste stralingsrisiko's lopen.
De konferentie in Genève had de bedoeling, aan te sporen tot het vormen van bezinningsgroepen over de hele wereld. Er is op Europees niveau behoefte aan een georganiseerd tegenwicht tegen het drijven in de richting van de snelle kweekreaktor. Daarmee zou voorkomen kunnen worden dat miljarden worden uitgegeven aan deze volgende stap op het gebied van de kernenergie, die ons alleen maar onheil kan brengen.

noorwegen

De Noorse sektie van het Internationale Humanistische Verbond wil dat het aantal christelijke programma's op de Noorse radio sterk wordt beperkt. Noorwegen heeft een staatszender. Volgens de Noorse humanisten zendt de radio jaarlijks 900 christelijke programma's uit, voor het merendeel gebedsprogramma's.
,,Wij vinden dat geloof en gebed in de privésfeer van de mens thuishoren en niet op een staatszender,'' zo verklaarde de Noorse sektie.
De Noorse radioomroep heeft verklaard niet van plan te zijn om het beleid te wijzigen.

australië

Het aantal Australiërs, dat zich als buitenkerkelijk opgeeft, is de laatste jaren scherp gestegen. In 18 jaar is hun aantal ruim 27 maal zo hoog geworden.

Het Humanistisch Verbond

is een levensbeschouwelijke organisatie die, sinds de oprichting in 1946, met steun van veel vrijwilligers de belangen van buitenkerkelijken tracht te behartigen en te verwoorden.
Door de toegenomen werkzaamheden zoeken wij op korte termijn

EEN PUBLICITEITS MEDEWERKER(STER)

part-time (ongeveer twee dagen per week) die – op honorariumbasis – in samenwerking met de taakgroep Publiciteit (vrijwilligers) de in- en externe nieuwsinformatie koördineert en stimuleert, kontakten onderhoudt met de publiciteitsmedia en zelfstandig, alert en inventief kan werken.
Voor deze nieuwe funktie binnen het Verbond is humanistische gezindheid uiteraard gewenst.
Ervaring is belangrijker dan leeftijd of geslacht. De honorering is o.m. afhankelijk van de werktijd-keuze.
Nadere inlichtingen: Cees Noordewier, publiciteits-koördinator van het Humanistisch Verbond, tel. 03473 - 3200 (na 18.00 uur).

Schriftelijke sollicitaties gaarne binnen 14 dagen aan de direkteur van het Humanistisch Verbond, postbus 114, 3500 AC Utrecht.